JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS PHILIPPE LÉGER

20 päivänä toukokuuta 1999 *

1. Espanjan kuningaskunta vaatii EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1992 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien sekä tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä tehdyn päätöksen 96/311/EY muuttamisesta 20 päivänä marraskuuta 1996 tehdyn komission päätöksen 96/701/EY. [1]

2. Päätöksen 96/701/EY liitteen Espanjan kuningaskuntaa koskevasta osasta ilmenee, että komissio ei ole hyväksynyt 721 255 271 Espanjan pesetan (ESP) osuutta menoista, joten ne jäävät kyseisen jäsenvaltion vastattaviksi niiden määrien lisäksi, joista on päätetty jo Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1992 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien sekä tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä 10 päivänä huhtikuuta 1996 tehdyllä komission päätöksellä 96/311/EY [2] varainhoitovuoden 1992 osalta.

3. Liitteessä mainitut menot vastaavat oliiviöljyn kulutustukia, joita Espanjan viranomaiset ovat komission mukaan perusteettomasti suorittaneet pakkausyrityksille. Nyt käsiteltävällä kanteella pyritään kumoamaan komission tekemä päätös olla maksamatta niitä Espanjan kuningaskunnalle.

I Asiaa koskeva lainsäädäntö

A *Yhteisön oikeusäännöt*

1. Oliiviöljymarkkinoihin liittyvä yhteisön lainsäädäntö

Asetus N:o 136/66/ETY

* Alkuperäinen kieli: ranska.

1 — EYVL L 323, s. 26.

2 — EYVL L 117, s. 19.

4. Rasva-alan yhteinen markkinajärjestely otettiin käyttöön 22.9.1966 annetulla neuvoston asetuksella N:o 136/66/ETY,[3] sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1978 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1562/78[4] ja 19.7.1988 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2210/88.[5]

5. Oliiviöljyn yhteisen markkinajärjestelyn tarkoituksena on yhtäältä "ylläpitää kyseisen tuotteen kulutusta yhteisössä ottaen huomioon muiden kasviöljyjen aiheuttama kilpailu, toisaalta taata tuottajille tosiasiallisesti tuotetusta oliiviöljymäärästä kohtuulliset tulot".[6]

6. Asetuksen N:o 136/66/ETY 11 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna, säädetään seuraavaa:

"Jos tuotannon tavoitehinta vähennettynä tuotantotuella on korkeampi kuin oliiviöljyn edustava markkinahinta, yhteisössä tuotetulle ja markkinoille saatetulle öljylle myönnetään kulutustukea. Mainittu tuki on kyseisten kahden hinnan välisen erotuksen suuruinen."

Asetus N:o 3089/78

7. Oliiviöljyn kulutustukea koskevista yleisistä säännöistä säädetään 19.12.1978 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3089/78.[7]

8. Asetuksen 1 artiklan mukaan oliiviöljyn kulutustuki myönnetään ainoastaan hyväksytyille oliiviöljyn pakkausyrityksille.

9. Kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kyseinen jäsenvaltio antaa 1 kohdassa tarkoitetun hyväksymisen ainoastaan yrityksille:

a) joilla on määritettävä vähimmäispakkauskyky;

b) jotka harjoittavat pakkaustoimintaa määritettävän vähimmäisjakson ajan;

3 — EYVL 1966, 172, s. 3025.
4 — EYVL L 185, s. 1.
5 — EYVL L 197, s. 1.
6 — Asetuksen N:o 1562/78 ensimmäinen perustelukappale.
7 — EYVL L 369, s. 12.

c) jotka pitävät varastokirjanpitoa määritettävien säännösten mukaan;

ja

d) jotka suostuvat kaikkiin tukijärjestelmän soveltamiseksi säädettyihin tarkastuksiin."

10. Saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: "Edellä 2 artiklassa tarkoitettu hyväksyminen peruutetaan, jos jokin 2 artiklan 1 kohdassa säädetyistä hyväksymisedellytyksistä ei enää täyty, ylivoimaista estettä lukuun ottamatta". Lisäksi 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa: "Kyseinen jäsenvaltio päättää hyväksymisen tilapäisestä peruuttamisesta jokaiselta pakkausyritykseltä, joka on hakenut tukea suuremmalle oliiviöljymäärälle kuin mille tukioikeus on myönnetty".

11. Asetuksen 5 artikla kuuluu seuraavasti: "Oikeus kulutustukeen saadaan, kun oliiviöljy lähtee pakkausyrityksestä pakkauksessa, joka vastaa 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan säännöksiä." [8]

8 — Kyseisessä säännöksessä tarkoitetaan yhteisössä tuotettua oliiviöljyä, joka on pakattu tuotetta lähinnä oleviin pakkauksiin, joiden enimmäisnettosisältö määritetään ja joissa on tunnistusnumero.

12. Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan "tuki myönnetään hakemuksesta, joka asianomaisen on esitettävä jäsenvaltiossa, jossa öljy on pakattu 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti".

13. Asetuksen 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa: "Jäsenvaltiot perustavat valvontajärjestelmän, jolla taataan, että tuote, jolle tukea haetaan, täyttää tuen saamisen edellytykset."

14. Asetuksen 7 artiklan toinen kohta kuuluu seuraavasti: "Tämän valvonnan tarkoitus on erityisesti tarkistaa, vastaako oliiviöljyn määrä, jolle tukea haetaan,

a) yhteisöstä peräisin olevan oliiviöljyn määrää, joka on tullut pakkausyritykseen;

b) yhteisöstä peräisin olevan oliiviöljyn määrää, joka on lähtenyt yrityksestä ennen pakkaamista 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan säännösten mukaisesti ja joka on saatettu markkinoille yhteisössä."

15. Asetuksen N:o 3089/78 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tuki maksetaan, kun sen jäsenvaltion nimeämä valvontaelin, jossa tuote pakataan, on todennut, että tuen myöntämiseen vaadittavia edellytyksiä noudatetaan.

Tuki voidaan kuitenkin maksaa ennakolta heti, kun tukihakemus on jätetty, jos annetaan riittävä vakuus."

Asetus N:o 2677/85

16. Oliiviöljyn kulutustukijärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä säädetään 24.9.1985 annetussa komission asetuksessa N:o 2677/85.[9]

17. Tätä asetusta on muutettu muun muassa 8.3.1991 annetulla komission asetuksella N:o 571/91[10] ja 23.4.1992 annetulla komission asetuksella N:o 1008/92[11] tarkastusten tehostamiseksi.

18. Muutetun asetuksen N:o 2677/85 1 artiklassa säädetään seuraavaa: "Asetuksen (ETY) N:o 3089/78 2 artiklassa tarkoitettua hyväksymistä varten jokaisen pakkausyrityksen pakkauskyvyn on oltava vähintään kuusi tonnia öljyä kahdeksan tunnin työpäivänä."

19. Kyseisen asetuksen 2 artiklan kuudennen kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan "hyväksymisen myöntämiseksi jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava paikan päällä hakevan yrityksen tilat ja pakkauskyky".

20. Asetuksen 3 artiklan ensimmäisestä kohdasta ilmenee, että jokaisen pakkausyrityksen on pidettävä hyväksymispäivästään alkaen päivittäistä kirjanpitoa, jota säädöksessä kutsutaan nimellä "varastokirjanpito" ja jossa on oltava tiedot muun muassa varastossa olevista oliiviöljymääristä, yritykseen saapuneen oliiviöljyn, pakatun oliiviöljyn ja yrityksestä poistuneen oliiviöljyn määrästä ja laadusta, yritykseen saapuneiden ja käytettyjen pakkausten lukumäärästä, jokaisen yritykseen saapuneen oliiviöljyerän ja pakkauksen ostolaskun numeroista ja oliiviöljyerien myyntilaskujen numeroista sekä öljyjen liikkeistä yrityksen sisällä ja yrityksen ja varastointipaikan välillä.

9 — EYVL L 254, s. 5.
10 — EYVL L 63, s. 19.
11 — EYVL L 106, s. 12.

21. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen ja toisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on tarkastettava pistokokein, että tuotetta lähinnä olevaan pakkaukseen pakattu öljy vastaa jotain asetuksessa N:o 3089/78 tarkoitetuista määritelmistä. Tässä tarkoituksessa tarkastavan elimen on otettava jokaisessa hyväksytyssä yrityksessä vähintään kerran markkinointivuodessa näytteitä vähintään yhdestä pakatun öljyn lajista, joka sijaitsee pakkaamisen suorittaneen yrityksen alueella tai sovellettavan lainsäädännön mukaisessa varastointipaikassa.

22. Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos kunkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteaa, että kyseinen öljy ei täytä mitään 1 kohdassa tarkoitetuista määritelmistä sellaisten seosten tai kemiallisten menetelmien seurauksena, joiden tarkoitus on saattaa kulutustukeen oikeutetuksi öljy, jolla ei olisi siihen oikeutta, viranomaisen on peruutettava välittömästi yrityksen hyväksyminen ajanjaksoksi, jonka kesto on yhdestä viiteen vuotta rikkomuksen vakavuuden perusteella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisten muiden seuraamusten soveltamista. Kyseisen yrityksen on lisäksi maksettava jäsenvaltiolle määrä, joka on jonkun näytteidenottokuukautta seuraavan kuukauden aikana haetun kulutustuen määrä kaksinkertaisena. Jäsenvaltioiden maksajina toimivien yksiköiden tai toimielinten on vähennettävä jäsenvaltion perimä määrä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston menoista."

23. Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään seuraavaa: "Jos todetaan muita kuin edeltävässä alakohdassa tarkoitettuja poikkeamia, ne on välittömästi toimitettava kussakin tapauksessa toimivaltaisen viranomaisen tiedoksi."

24. Saman asetuksen 6 artiklan mukaan tuen saamiseksi oliiviöljy on pakattava tuotetta lähinnä olevaan pakkaukseen, jonka nettosisältö ei ole suurempi kuin viisi litraa ja jonka sulkemisjärjestelmää ei voida käyttää uudelleen sekä jossa on tunnistusnumero.

25. Asetuksen 12 artiklassa täsmennetään, millaisia tarkastuksia jäsenvaltiot voivat suorittaa tai niiden pitää suorittaa hyväksytyissä yrityksissä. Asetuksen 12 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksen (ETY) N:o 3089/78 7 artiklassa tarkoitettuja tarkastuksia varten jäsenvaltioiden on tarkastettava kaikkien hyväksyttyjen pakkausyritysten varastokirjanpito. Niiden on tarkastettava myös pistokokein näiden yritysten toteuttamien toimenpiteiden rahoitusta koskevat tositteet. Näiden tarkastusten vuoksi jokaisessa yrityksessä on käytävä vähintään kerran markkinointivuodessa. Näiden tarkastusten on kohdistuttava huomattavaan pro-

senttimäärään kunkin yrityksen tukihakemuksista. — —

Jäsenvaltio voi lisäksi tehdä hyväksytyissä yrityksissä ennalta ilmoittamattomia tarkastuksia, jotka ovat edellä tarkoitettujen tarkastusten kaltaisia.

— —

Oliiviöljyä ja siemenistä saatua öljyä pakkaavien hyväksyttyjen yritysten osalta tässä artiklassa säädetty tarkastus voidaan laajentaa muiden öljyjen kuin oliiviöljyn pakkaustoimintaan liittyvään varasto- ja rahoituskirjanpitoon.

Ensimmäisessä alakohdassa mainittujen käyntien yhteydessä jäsenvaltioiden on tarkistettava vastaavuus

— irtotavarana ja pakattuna olevan öljyn kokonaismäärien sekä yrityksen alueella ja sen [tämän asetuksen] mukaisessa varastointipaikassa fyysisesti olevien tyhjien pakkausten kokonaismäärän

Horisontaalisena tarkastuksena, erityisesti epäiltäessä tukihakemuksissa olevien tietojen paikkansapitävyyttä, jäsenvaltion on tehtävä säännöllisesti täydentäviä tarkastuksia raaka- ja pakkausaineiden toimittajien osalta sekä toimijoiden osalta, joille pakattu öljy on toimitettu.

ja

— — "

— varastokirjanpitoon merkittyjen tietojen välillä.

Jos tukihakemuksessa olevien tietojen paikkansapitävyyttä epäillään, jäsenvaltioiden on tarkastettava myös hyväksyttyjen yritysten rahoituskirjanpito.

26. Asetuksen 12 artiklan 6 kohdassa säädetään seuraavaa: "Jos toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä todetaan, että tukihakemuksessa oleva määrä on suurempi kuin määrä, jolle on vahvistettu oikeus tukeen, jäsenvaltion on peruutettava hyväksyminen välittömästi rikkomuksen vakavuuden mukaan määritettäväksi ajanjaksoksi, jonka pituus on yhdestä viiteen vuotta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta

muiden mahdollisten seuraamusten soveltamista."

2. Yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva yhteisön lainsäädäntö

27. Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen N:o 729/70 [12] 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta rahoitetaan maatalousmarkkinoiden säätelyyn tähtäävät interventiot.

28. Kyseisen säädöksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisön sääntöjen mukaisesti yhteisen maatalouden markkinajärjestelyn yhteydessä aloitetut maatalousmarkkinoiden säätelemiseen tähtäävät interventiot rahoitetaan.

29. Saman asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa annetaan jäsenvaltioiden tehtäväksi varmistaa EMOTR:sta rahoitettavien toimien tosiasiallinen toteuttaminen ja niiden asianmukaisuus, sääntöjenvastaisuuksien estäminen ja niihin kohdistuvien seuraamusten toteuttaminen sekä sellaisten summien takaisinperiminen, jotka on menetetty sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien seurauksena. Asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, että yhteisö ei vastaa jäsenvaltioiden hallintoelinten tai toimielinten aiheuttamista sääntöjenvastaisuuksista tai laiminlyönneistä aiheutuvista rahoituksellisista seuraamuksista.

30. Kyseisen asetuksen 9 artiklan mukaan komissio voi suorittaa tarkastuksia yhteisön rahoituksen hallinnoinnin yhteydessä ja myös paikan päällä suoritettavia tarkastuksia. Virkamiehillä, jotka komissio on valtuuttanut tekemään näitä tarkastuksia, on oltava pääsy tilikirjoihin ja kaikkiin muihin EMOTR:sta rahoitettaviin menoihin liittyviin asiakirjoihin. He voivat erityisesti tarkastaa hallinnollisten käytäntöjen yhdenmukaisuuden yhteisön sääntöjen kanssa, tarpeellisten tositteiden olemassaolon ja niiden vastaavuuden EMOTR:sta rahoitettujen toimien kanssa ja edellytykset, joilla rahastosta rahoitetut toimet toteutetaan ja tarkastetaan.

B *Espanjan kuningaskunnan käyttöön ottama tarkastusjärjestelmä*

31. Espanjan tarkastusjärjestelmä on uskottu kahden laitoksen tehtäväksi.

12 — EYVL L 94, s. 13.

Servicio Nacional de Productos Agrarios, [13] jonka tehtävänä on

— myöntää hyväksyminen tukea saaville yrityksille

— maksaa suoraan tuet sekä ennakot vakuutta vastaan

— määrätä mahdollisista seuraamuksista.

Agencia para el Aceite de Oliva, [14] joka suorittaa yhteisön lainsäädännössä edellytetyt tarkastukset.

II Tosiseikat

32. Komissio suoritti asetuksen N:o 729/70 9 artiklan mukaisesti varainhoitovuoden 1992 tilien tarkastamiseksi ja hyväksymiseksi kaksi tarkastusta Espanjan AAO:ssa (30.9. ja 1.10.1993 sekä 14.—18.3.1994) arvioidakseen menettelytapoja, joita käytettiin oliiviöljyn kulutustuen valvomiseksi.

33. Tarkastuskertomuksessa, joka on päivätty 31.5.1994 [15] ja josta lähetettiin yhteenveto Espanjan viranomaisille 7.9.1994 päivätyllä kirjeellä, todettiin, että näissä tarkastuksissa oli ilmennyt vakavia puutteita.

34. Näiden viranomaisten käyttöön ottaman järjestelmän mukaan yritysten tarkastaminen suoritettiin AAO:n tiloissa Madridissa pelkän asiakirjaselvityksen perusteella, johon liittyi vuosittainen tarkastuskäynti paikan päällä. Huomattavia puutteita oli todettu asetuksessa edellytettyjen kirjanpitorekistereiden pitämisessä ja joissain tapauksissa kirjanpito jopa puuttui täysin, ilman että espanjalaisten tarkastajien tarkastuskertomusten päätelmissä olisi mainittu siitä. Määrätyt seuraamukset eivät myöskään vastanneet tekojen vakavuutta.

35. Näiden tarkastusten aikana EMOTR tutki uudelleen pistokokein 27:ää yritystä koskeneet asiakirja-aineistot. Näistä tar-

13 — Maataloustuotteita koskevia asioita käsittelevä kansallinen laitos, jäljempänä Senpa.

14 — Oliiviöljystä vastaava laitos, jäljempänä AAO.

15 — Vastineen liite I.

kastuksista tehdyistä lopullisista päätelmistä ilmeni seuraavaa:

— varastoihin saapuneita ja varastoista poistuneita eriä oli tosiasiallisesti mahdotonta tarkastaa seuraavien yritysten osalta: Hispanoliva, Martínez Henarejos, Cooperativa Virgen C. Santa, Lorenzo Sandúa, Fernández y Ruiz de Aguilar, Cooperativa Jesús de la Cañada, Hijos de Joaquín Seguí, Cooperativa Uteco Jaén, Camar ja Rodríguez Sevillano, ja varastot eivät vastanneet toisiaan seuraavissa yrityksissä: Uteco Jaén, Cooperativa Virgen C. Santa, Fco. J. Sánchez Fernández ja Aragonesa del Aceite de Oliva

— kirjanpitoasiakirjat puuttuivat suurelta osin seuraavilta yrityksiltä: Sagarra Bascompte, Amador Rodríguez, Lorenzo Sandúa, Hurtado Tenorio, Fco. J. Sánchez Fernández, Camar, Olivar de Segura, Aragonesa del Aceite ja Emiliano Vivas.

36. Komissio, jota edusti sen maatalousasioista vastaava pääosasto, ilmoitti tämän jälkeen 22.9.1994 Espanjan viranomaisille päätelmänsä EMOTR:n tukiosastosta varainhoitovuonna 1992 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien sekä tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä ja ilmoitti niille, että EMOTR ehdotti "kaikki toimenpiteen hallinnoinnissa todetut heikkoudet huomioon ottaen" 50 prosentin eli 15 447 431 500 ESP:n korjausta Espanjan kuningaskunnalle suoritettavan oliiviöljyn kulutustuen kokonaismäärään.

37. AAO toimitti 17.10.1994 EMOTR:n pääjohtajalle asiakirjan, jolla se vastasi huomautuksiin, jotka oli esitetty 31.5.1994 päivätyssä tarkastuskertomuksessa.

38. Espanjan viranomaisten ja komission välillä käytiin runsasta kirjeenvaihtoa, ja asiasta pidettiin kaksi kahdenvälistä kokousta, ensimmäinen Brysselissä 25.10.1994 ja toinen Madridissa 14.1.1995.

39. Näiden useiden yhteydenottojen päätteeksi komissio ehdotti Espanjan viranomaisille 13.6.1995 päivätyllä kirjeellä kiinteämääräisenä arvioidun rahoituskorjauksen korvaamista 721 255 271 ESP:n suuruisella korjauksella, joka koskisi vain 27:ää tapausta, jotka EMOTR:n tarkastajat olivat henkilökohtaisesti tarkastaneet.

40. Komission mukaan tapauskohtaisesti määrätyt rahoituskorjaukset rajoitettiin koskemaan vain niitä yrityksiä, joiden osalta oli selvästi osoitettu, että joko

hyväksymisen peruuttamisen edellytykset täyttyivät tai puutteet kirjanpidossa ja varastoon saapuneita tai varastosta poistuneita eriä koskevat puutteet taikka muut syyt estivät AAO:n viranomaisia suorittamasta tehokkaita tarkastuksia.

41. Tästä syystä neljässä näistä yrityksistä tehdyt toteamukset olivat sellaisia, että oli perusteltua tehdä 100 prosentin rahoituskorjaus myönnettyyn tukeen, kun taas yhdeksään muuhun yritykseen liittyneet toteamukset olivat sellaisia, että tukeen oli tehtävä 10 prosentin rahoituskorjaus.

42. Komissio ilmoitti 10.7.1995 virallisesti Espanjan kuningaskunnalle päätelmänsä, jotka liittyivät EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen varainhoitovuodelta 1992.

43. Espanjan viranomaiset olivat eri mieltä päätelmien siitä osasta, joka koski oliiviöljyn kulutustukea, ja pyysivät päätöksellä 94/442/EY [16] perustettua sovitteluelintä puuttumaan asiaan.

44. Sovitteluelin antoi kertomuksensa 5.12.1995. Kertomuksen 7 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Sovitteluelin ymmärtää hyvin sekä komission huolen että Espanjan viranomaisten hämmästyneisyyden. Ei voida toisaalta jättää huomiotta puutteita, joita on todettu tiettyjen yritysten osalta [AAO:n] toimittamien asiakirjojen pohjalta, ja toisaalta on todettava, että komissio on toiminut hieman epäjohdonmukaisesti tehdessään tämän perusteella tarvittavia mukautuksia rahoitukseen. Sovitteluelin pohtii erityisesti sitä, onko se menettelytapa perusteltu, jossa nojaudutaan rajoitettuun määrään [AAO:n] käytettävissä olevia asiakirjoja ja päädytään sen perusteella joko 10 prosentin tai 100 prosentin korjauksiin.

Se kehottaa komissiota tutkimaan Espanjan viranomaisten kanssa uudelleen mahdollisuutta joko hienosäätää korjauskerrointa kunkin asianomaisen yrityksen osalta tai korvata komission rahoituskorjausta koskeva ehdotus kiinteämääräisellä 2 prosentin korjauksella niistä kokonaismenoista, jotka on ilmoitettu vuodelta 1992." [17]

45. Vastauksena tähän kehotukseen Espanjan viranomaiset pyysivät 27.12.1995 päivätyllä kirjeellä EMOTR:n pääjohtajaa hyväksymään sovitteluelimen ehdotuksen vähentää korjausten prosentti-

16 — Sovittelumenettelyn perustamisesta osaksi Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä 1 päivänä heinäkuuta 1994 tehty komission päätös (EYVL L 182, s. 45).

17 — Kannekirjelmän liite VIII.

määrää kohtuulliselle tasolle siten, että virheet, joita Espanjan viranomaiset pitävät vähäisinä ja jotka kussakin tapauksessa olisi voitu todeta, otetaan huomioon.

46. Komissio ilmoitti 18.1.1996 päivätyllä vastauksella Espanjan viranomaisille ja sovitteluelimen puheenjohtajalle, että "se ei voi noudattaa sovitteluelimen kehotusta, jonka mukaan korjauskertoimet olisi joko määrättävä erikseen ja niitä olisi hienosäädettävä kunkin asianomaisen yrityksen osalta (seikka, jota Espanjan viranomaiset eivät ole kiistäneet) tai sen korjausehdotus olisi korvattava 2 prosentin suuruisella yleisellä kaikkia vuoden 1992 menoja koskevalla korjauksella (vaihtoehto, jota on jo tutkittu Espanjan viranomaisten kanssa ja jonka nämä ovat hylänneet)". [18]

47. Komissio teki 20.11.1996 päätöksen 96/701/EY, jossa määrätään nyt käsiteltävän kanteen kohteena olevasta 721 255 271 ESP:n suuruisesta rahoituskorjauksesta.

III Kanne

48. Espanjan kuningaskunta vetoaa kumoamiskanteensa tueksi kahteen perusteeseen. Ensimmäinen koskee rasva-alan yhteiseen markkinajärjestelyyn ja yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen liittyvien oikeussääntöjen rikkomista. Toinen peruste koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista. Lisäksi Espanjan kuningaskunta vaatii komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

49. Komissio vaatii kanteen hylkäämistä ja Espanjan kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

A *Kanneperuste, jonka mukaan rasva-alan yhteiseen markkinajärjestelyyn ja yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen liittyviä oikeussääntöjä on rikottu*

50. Espanjan kuningaskunta väittää, että EMOTR:a sitoo rahoitusvelvollisuus, koska tuensaajayritykset ja Espanjan viranomaiset ovat noudattaneet maatalouden yhteiseen markkinajärjestelyyn sovellettavia yhteisön sääntöjä, kuten asetuksen N:o 729/70 3 artiklassa edellytetään.

51. Se tarkastelee erikseen kutakin 13 tapauksesta, joihin komissio on nojautunut tehdessään päätöksen, ja katsoo, ettei niissä ole sellaisia sääntöjenvastaisuuksia, joiden vuoksi riidanalaiset rahoituskorjaukset olisivat perusteltuja.

18 — Komission vastinekirjelmän 15 kohdan 2 kappale.

52. Tästä syystä Espanjan hallitus katsoo, että komissio on rikkonut yhteisön oikeutta evätessään rahoituksen.

53. Komissio katsoo, että väitteillä, joita on tapauskohtaisesti kohdistettu sen päätökseen, ei kyetä näyttämään toteen, että se olisi tehnyt arviointivirheen, kuten kantaja väittää, vaan ne päinvastoin osoittavat sen, että Espanjan kuningaskunta on hyväksynyt puutteet ja sääntöjenvastaisuudet, joihin sen on katsottu syyllistyneen ja jotka liittyvät olennaisella tavalla tuensaajien valvontaan.

54. Se toteaa, että päätöksellä 96/701/EY ainoastaan pienennetään merkittävästi korjausta, jota oli alun perin ehdotettu Espanjan kuningaskunnalle, vaihtamalla kiinteämääräinen korjausjärjestelmä järjestelmään, jossa tapaukset on tutkittu pistokokein. Näistä 27 tapauksesta 13:ssa on määrätty seuraamuksia todettujen sääntöjenvastaisuuksien vuoksi.

55. Komissio muistuttaa noudattaneensa yhteisön lainsäädäntöä tunnontarkasti erityisesti niiden neljän yrityksen osalta, joihin on sovellettu 100 prosentin korjauskerrointa. Kyseessä olivat sen mukaan seuraavat erittäin vakavat tapaukset:

— tuki on maksettu perusteettomasti, sillä tuen edellytykset eivät ole täyttyneet, ja lisäksi on epäilty yrityksen toimitusasiakirjojen ja laskujen väärentämistä (Lorenzo Sandúa)

— yritys on hakenut tukea suuremmalle määrälle kuin mihin sillä oli oikeus, ja lisäksi on todettu muita varastokirjanpitoon liittyneitä sääntöjenvastaisuuksia (Olivar de Segura ja Agroalimentaria Minerva)

— kemialliset tutkimustulokset ovat osoittaneet 0,5 ppm:n trikloretyleenipitoisuuksia, jotka ylittävät sallitut rajat, ja muita vakavia sääntöjenvastaisuuksia on todettu (Hurtado Tenorio).

56. Komissio katsoo, että on turhaa käsitellä erikseen jokaista tapausta, jossa on sovellettu 10 prosentin rahoituskorjausta, koska ne on tutkittu yksityiskohtaisesti loppuyhteenvedossa ja kantaja on ne kuvannut.

57. Se lisää, että tosiseikkoja koskeva kuvaus ja Espanjan kuningaskunnan esittämät selitykset taikka kannekirjelmän liitteenä olevat asiakirjat eivät osoita sitä, että varastokirjanpidossa sekä varastoon saapuneiden erien ja varastosta poistuneiden erien kirjanpidossa ei olisi ollut sääntöjenvastaisuuksia, jotka koskevat kyseisten yritysten kirjanpidon ja rahoituksen avoimuuteen liittyviä edellytyksiä.

58. Komission mukaan päätös 96/701/EY on siis kaikilta osin sovellettavan yhteisön lainsäädännön mukainen.

59. Espanjan kuningaskunta vastaa, että sen perusteluja tukevat todisteet, joita komissio ei ole erikseen hylännyt. Komissio on ainoastaan hylännyt yleisin sanakääntein kantajan esittämät perustelut perustelematta itse vakavia epäilyksiään, joita sillä on kansallisten viranomaisten ilmoittamista luvuista.

60. Ennen kuin tutkitaan seikkoja, joihin Espanjan hallitus on vedonnut kanteensa tueksi, kerrattakoon todistustaakkaa koskevat säännöt.

1. Todistustaakka

61. Komissio väittää, että asioissa, jotka koskevat sen EMOTR:n menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä tekemiä päätöksiä, sen ei yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tarvitse näyttää tyhjentävällä tavalla toteen sille esitettyjen tietojen virheellisyyttä, vaan riittää, että se esittää todisteet vakavasta ja kohtuullisesta epäilystä, joka sillä on kansallisten viranomaisten esittämiä numerotietoja kohtaan.

62. Espanjan kuningaskunta sitä vastoin katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimen asiaa koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission on näytettävä toteen, että maatalouden yhteistä markkinajärjestelyä koskevia sääntöjä on rikottu.

63. On muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan "EMOTR:sta rahoitetaan ainoastaan yhteisön sääntöjen mukaan maatalouden yhteisten markkinajärjestelyjen yhteydessä toteutetut toimenpiteet". [19]

64. Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että "komissiolle kuuluu sen

19 — Asia 347/85, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 24.3.1988 (Kok. 1988, s. 1749, 11 kohta). Ks. äskettäin esim. asia C-242/96, Italia v. komissio, tuomio 1.10.1998 (Kok. 1998, s. I-5863, 58 kohta).

osoittaminen, että maatalouden yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevia sääntöjä on rikottu — — . Tämän vuoksi komissio on velvollinen perustelemaan päätöksensä, jolla se toteaa asianomaisen jäsenvaltion harjoittaman valvonnan puuttuvan täysin tai olevan puutteellista — — ". [20] Tästä syystä asianomainen jäsenvaltio "ei puolestaan pysty kumoamaan komission päätelmiä pelkillä väitteillä, joiden tueksi ei ole esitetty selvitystä pyrkimyksistä luotettavan ja toimivan valvontajärjestelmän muodostamiseen. Jollei jäsenvaltio pysty osoittamaan komission päätelmiä virheellisiksi, ne antavat aiheen perusteltuihin epäilyksiin harjoitetuista valvonta- ja tarkastustoimista muodostuvan kokonaisuuden asianmukaisuudesta ja tehokkuudesta — — ". [21]

65. Komission on siis esitettävä näyttö tosiseikoista, jotka ovat yhteisön lainsäädännön vastaisia ja joita kyseisen jäsenvaltion käyttöön ottamalla tarkastusjärjestelmällä ei ole kyetty havaitsemaan tai sanktioimaan. Kyseisen jäsenvaltion on tämän jälkeen osoitettava joko se, että komission toteamat tosiseikat eivät ole yhteisön lainsäädännön vastaisia, tai se, että sen tarkastusjärjestelmä ei ole vastuussa niistä. Mikäli se ei kykene tähän, siitä voidaan loogisesti päätellä, että nämä sääntöjenvastaisuudet ovat riittävä näyttö jäsenvaltion valvontajärjestelmän pettämisestä, jolloin tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä sovellettu rahoituskorjaus on perusteltavissa.

66. Todisteet, jotka komissio on kerännyt rahoituskorjauksen taustalla olevien, EMOTR:n tekemien tarkastusten perusteella, sekä todisteet, joihin Espanjan kuningaskunta on vedonnut kanteensa tueksi, on tutkittava näiden periaatteiden mukaisesti.

2. Yhteisön lainsäädännön rikkominen

67. Komission mukaan EMOTR:n tarkastustehtävän tavoitteena oli arvioida AAO:n menettelytapoja kulutustuen yhteydessä. Joulukuusta 1990 lähtien komissio oli todennut, että pakkausyritysten määrä oli lisääntynyt normaalista poikkeavalla tavalla. Se ilmoittaa, että tehtävänä oli tarkastaa asiakirja-aineistot, jotka AAO:n tarkastajat olivat esittäneet työnsä päätyttyä. [22]

68. Komission päätöksessä 96/701/EY soveltama rahoituskorjaus on määritetty niiden sääntöjenvastaisuuksien mukaisesti, joita on todettu seuraavissa 13 yrityksessä, ja korjaukset vaihtelevat 10 ja 100 prosentin välillä niistä tuista, joita kullekin niistä on komission mukaan maksettu perusteettomasti.

20 — Em. asiassa Italia v. komissio annetun tuomion 58 kohta.
21 — Kyseisen tuomion 59 kohta.

22 — Vastinekirjelmän liite I. EMOTR-tukiosaston ilmoitettujen menojen selvityksiä koskeva tarkastuskertomus, varainhoitovuosi 1992 — rasva-ala, 31.5.1994, s. 3 ja 4.

100 prosentin rahoituskorjaus:

— Lorenzo Sandúa
— Hurtado Tenorio
— Olivar de Segura
— Agroalimentaria Minerva;

10 prosentin rahoituskorjaus:

— Sagarra Bascompte
— Amador Rodríguez
— Fernández y Ruiz de Aguilar
— Uteco Jaén
— Aragonesa de Aceite de Oliva
— Martínez Henarejos
— Hispanoliva
— Hijos de Joaquín Seguí
— Emiliano Vivas.

a) Lorenzo Sandúa

69. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa,[23] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: AAO:n tarkastajat ovat esittäneet epäilyksensä toimitusasiakirjojen väärentämisestä, mutta tämän toteamuksen perusteella ei ole ryhdytty toimenpiteisiin; yrityksen varastokirjanpidosta ei ilmene 25 litran pakkauksia, joita sisältyy viiteen viimeiseen laskuun; yritys ei ole esittänyt arvonlisäveroa koskevia rekistereitä eikä rahoituskirjanpitoa, koska nämä asiakirjat ovat yhtiön ulkopuolisen kirjanpitäjän hallussa.

70. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. Ne mainitaan nimenomaisesti 17.3.1992 laaditussa pöytäkirjassa sekä 26.11.1992 päivätyssä muistiossa. Jäljennöksiä väärennetyiksi väitetyistä toimitusasiakirjoista on liitetty asiakirja-aineistoon, ja ne osoittavat, että riidanalaisia asiakirjoja on todellakin korjailtu. Mitään todistetta tämän omituisuuden selitykseksi ei ole esitetty.

71. Espanjan hallitus katsoo, että tuet on suoritettu lainsäädännön mukaisesti.

72. Se väittää, että kun AAO epäili toimitusasiakirjojen väärentämistä, se ehdotti Senpalle kertomuksensa jättämiseksi asetetun määräajan pidentämistä, ja tämän ajanjakson aikana AAO oli tehnyt tutkimuksia ja päätynyt siihen, että vaikka ei ollut ilmennyt yhtään vaatimusten vastaista tukihakemusta, olisi asianmukaista, että tulevaisuudessa täydennettäisiin rekistereiden sekä kirjanpitotositteiden ja liikeasiakirjojen tarkastusta, kuten on tehtykin, taloudellisten toimijoiden ja niiden, joille öljy on toimitettu, tiloissa tehtävillä horisontaalisilla tarkastuksilla.

23 — Vastinekirjelmän liite I.

73. Tältä osin on riittävää todeta, että Espanjan hallitus ei ole esittänyt mitään näyttöä siitä, että tutkimusta olisi täydennetty, tai siitä, mitä tällaiseen täydentävään tutkimukseen olisi sisältynyt.

74. EMOTR:n tutkijoiden havaitsemat eri seikat osoittavat siis selvästi sen, että rasvaalan yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyvää yhteisön lainsäädäntöä on rikottu vakavalla tavalla, samoin kuin jäsenvaltioiden harjoittamaan valvontaan liittyviä sääntöjä, joista säädetään yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen liittyvässä lainsäädännössä.

75. Ei siis ole syytä kyseenalaistaa rahoituskorjausta, jota on sovellettu näiden sääntöjenvastaisuuksien vuoksi.

b) Hurtado Tenorio

76. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [24] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [25] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: varastot eivät vastaa kaupallisia asiakirjoja, ja yrityksessä tehtyjen tutkimusten tulokset osoittavat, että öljy sisältää 0,5 ppm trikloretyleeniä, vaikka sallittu enimmäismäärä on 0,1 ppm. Komission mukaan tämä trikloretyleenipitoisuus on niin suuri, että toimivaltaisten viranomaisten olisi pitänyt tutkia koko varasto ja toimia sen mukaisesti. Sen mielestä tuki on suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

77. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. Pöytäkirjasta, joka on päivätty 16.11.1992, ilmenee osassa "varastokirjanpito", joka koskee irtotavarana olevan oliiviöljyn liikkeitä, ja pakkausten saapumista ja poistumista koskevassa osassa, että mitään edellytetyistä tiedoista ei ole kirjattu vastaavaan kirjanpidon kohtaan. Pöytäkirjasta ilmenee lisäksi, että fyysiset varastot ja niiden kirjanpidon mukainen arvo eivät vastaa toisiaan, eivät myöskään tietyt kirjanpitotiedot ja kaupalliset asiakirjat. [26]

78. Lisäksi AAO:n 12.4.1993 laatima tutkimuksia koskeva muistio osoittaa niiden väitteiden todenperäisyyden, joita EMOTR on esittänyt Hurtado Tenorion osalta oliiviöljyn koostumuksesta. [27]

24 — Vastinekirjelmän liite I.

25 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 7.

26 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Hurtado Tenorio", s. 6, 7, 9, 11 ja 18.

27 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Hurtado Tenorio".

79. Espanjan hallitus väittää, että varastojen väliset erot selittyvät sillä, että öljyn laatu kehittyy luonnostaan ajan myötä ja että öljy, jonka voidaan luokitella olevan alkuperältään "ensipuristettua neitsytöljyä", saattaa muuttua laadultaan tavalliseksi neitsytöljyksi. Tämä kehitys saattaa edellyttää kirjanpitoon tehtäviä korjauksia, mutta se ei vaikuta mitenkään tukien määrään. Tällä tavoin selittyy kantajan mukaan se, että fyysiset varastot ja kirjanpidon mukaiset varastot eivät vastaa toisiaan.

80. On korostettava, että Espanjan kuningaskunta ei esitä tämän väitteensä tueksi mitään sellaista seikkaa, joka osoittaisi, että yrityksessä todetut puutteellisuudet voisivat selittyä sen väittämällä tavalla.

81. Kantaja viittaa siihen, että apurekisterissä ja kaupallisissa asiakirjoissa olevat tiedot eroavat toisistaan 5 litran verran, mitä se pitää merkityksettömänä erona. Tämä seikka on kuitenkin vain osa todellisesta tilanteesta, koska muita eroja ilmenee luettaessa varastojen vastaavuuden tarkastusta koskevaa pöytäkirjan osaa: irtotavarana olevan öljyn kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välillä on perusteettomia eroja, samoin pakatun öljyn vastaavien varastojen välillä.[28] Myös pakkausten kirjanpidon mukaiset varastot ja fyysiset varastot eroavat sovellettavan lainsäädännön vastaisesti toisistaan, joskin vain vähän.

82. Espanjan hallitus lisää, että trikloretyleenin mahdollista esiintymistä öljyssä on virheellisesti pidetty epäpuhtautena, vaikka kyseessä saattaa olla saastumisongelma, joka ei kuulu asetuksen N:o 2677/85 soveltamisalaan. Riidanalainen tilanne merkitsee sitä vastoin oliiviöljyn määrittelemiseen liittyvän asetuksen N:o 3089/78 4 artiklan säännösten rikkomista, joten hyväksymisen peruuttaminen ei ole perusteltua.

83. On muistettava, että asetuksen N:o 2677/85 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen pistokokeiden tarkoituksena on nimenomaan tarkastaa, että öljy vastaa jotain asetuksessa N:o 3089/78 tarkoitetuista määritelmistä, ja ne saattavat tarvittaessa johtaa siihen, että hyväksyminen peruutetaan 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tässä tapauksessa öljyä ei ole todettu määritelmien mukaiseksi. Kantajan esittämä näkemys, jolla pyritään erottamaan oliiviöljyn määritelmää koskeva kysymys peruuttamista koskevasta kysymyksestä, ei siis ole perusteltu.

84. Edellä esitetystä seuraa, että todetut sääntöjenvastaisuudet ja se, että nämä eivät ole vaikuttaneet yritykselle myönnettyyn hyväksymiseen, ovat hyväksyttävä peruste komission soveltamalle rahoituskorjaukselle.

28 — Kyseisen liitteen s. 9.

c) Olivar de Segura

85. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa,[29] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: yksityiskohdat rahoituskirjanpidon tarkastuksesta puuttuvat, ainoastaan käsin kirjoitetussa maininnassa viitataan vastaaviin rekistereihin; myös täsmennys yritykseen saapuneita oliiviöljyeriä koskevasta tarkastuksesta puuttuu, sillä käsin kirjoitetussa maininnassa viitataan jälleen vastaaviin rekistereihin; lisäksi tarkastajan loppuselvitys on riittämätön, koska siinä täsmennetään ainoastaan, että kaikki on kunnossa, vaikka Senpalle toimitetussa muistiossa ilmoitetaan 4 580 kg:n vähennyksestä, joka johtuu virheistä, joita oli tehty kirjanpitorekisterien kirjausten yhteydessä. Espanjan viranomaisille osoittamassaan 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä komissio korostaa, että tukihakemus koski suurempaa öljymäärää kuin mihin yrityksellä on laillisesti oikeus.[30]

86. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen aikana laadittuja asiakirjoja, ne vahvistavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. Pöytäkirjaan, joka on päivätty 8.9.1992, sisältyvässä kaupallisten asiakirjojen tarkastamista ja oliiviöljyn saapumista varastoon koskevassa osassa[31] on käsin kirjoitettu maininta siitä, että tarkoitetaan vastaavia rekistereitä. Pöytäkirjan lomake, joka on tarkoitettu tarkastuksessa todettujen sääntöjenvastaisuuksien yhteenvetoa varten, ei sisällä mitään muuta mainintaa kuin tarkastajan allekirjoituksen, mikä tarkoittaa siis sitä, että mitään epätavallista ei ole todettu, vaikka AAO:n 28.1.1993 päivätyistä, kyseisen yrityksen kulutustukihakemukseen liittyvistä kirjeistä ilmenee, että tukihakemus koskee määrää, joka ylittää 4 580 kg:lla taatun määrän. Määrän eron katsotaan kyseisessä asiakirjassa johtuvan pelkästään virheestä, joka oli tehty kirjattaessa päivämääriä kirjanpitorekistereihin, ilman että esitettäisiin mitään muuta selitystä tai perustelua.

87. Espanjan hallitus esittää, että EMOTR:n väitteet eivät vastaa todellisuutta, koska AAO:n tarkastajat ovat tarkistaneet kirjanpidon ja heidän selvityksistään on olemassa todisteita. Lisäksi tarkastaja oli ehdottanut haetun tuen vähentämistä liiallisen määrän suhteessa, ja AAO oli esittänyt tämän näkemyksen vastustaessaan tätä määrää vastaavan tuen myöntämistä. Espanjan hallitus katsoo, että hyväksymisen peruuttamista koskeva seuraamus ei ole perusteltu ja että kirjanpitoasiakirjojen tarkastelu osoittaa, että kyseessä on virhe.

88. Tätä perustelua ei voida hyväksyä.

89. Tehtyjä selvityksiä koskevasta näytöstä on todettava, että pelkkä viittaus yrityksen rekistereihin tekee pöytäkirjat täysin hyödyttömiksi ja vähentää tarkastusten tehoa

29 — Vastinekirjelmän liite I.

30 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 9.

31 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Olivar de Segura", s. 12 ja 13.

siinä mielessä, että tällainen menettelytapa vaikeuttaa muun, kansallisen tai yhteisön, viranomaisen kuin tarkastuksen suorittaneen viranomaisen harjoittamaa valvontaa.

90. Tukihakemuksen kohteena olevan määrän osalta on korostettava, että sen lisäksi, että tarkastuspöytäkirjassa ei mainita mitään tästä, toimivaltaiset viranomaiset ovat päätelleet, että kyseessä on virhe, esittämättä mitään muuta selitystä, eivätkä siis ole pyrkineet selvittämään sitä, pitäisikö asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohtaa soveltaa nyt käsiteltävässä asiassa.

91. Komissio on siis perustellusti korostanut, että hakemuksen sääntöjenvastaisuuden olisi pitänyt johtaa hyväksymisen peruuttamiseen ja että näin ollen tuki on saatu sääntöjenvastaisesti. Näin ollen tässä yhteydessä sovellettua rahoituskorjausta ei voida kyseenalaistaa.

d) Agroalimentaria Minerva

92. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [32] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [33] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: AAO:n suorittamista selvityksistä ilmenee, että fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen välillä on selittämättömiä eroja ja että tukihakemus koskee suurempaa määrää kuin mihin oikeus oli myönnetty, eikä se johdu pelkästään kirjanpidon laskuvirheeseen verrattavissa olevasta virheestä. Komissio katsoo, että tuki on näin ollen saatu sääntöjenvastaisesti.

93. Kun tarkastellaan asiakirjoja, jotka on laadittu AAO:n suorittaman tarkastuksen aikana, erityisesti 21.7.1992 päivättyä pöytäkirjaa, ne vahvistavat sen, että pakkausten kirjanpidon mukaiset varastot ja fyysiset varastot eivät vastaa toisiaan. Näistä eroista on todettava, että 1 320 yhteensä 8 211 samantyyppisestä pakkauksesta, jotka yrityksestä löytyivät, eivät ilmenneet kirjanpidosta. [34] AAO:n tarkastaja mainitsee, että virhe on mahdollinen.

94. Espanjan hallitus väittää, että näiden lukujen välisen eron suuruus osoittaa sen, että sääntöjä ei ole rikottu, sillä sen mielestä lukujen välinen vastaavuus on riittävä. Se lisää, että 1 320 yksikön ero kaiken kaikkiaan 130 000:sta tuolloin varastossa olleesta pakkauksesta on ristiriidassa sen kanssa, että käytännössä kaikissa muissa

32 — Vastinekirjelmän liite I.

33 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 9.

34 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Agroalimentaria Minerva", pöytäkirjan s. 10, 4.3 kohta.

tapauksissa luvut ovat vastanneet täysin toisiaan, joten virhe on todennäköinen.

95. On todettava, että ne neljä lukusarjaa, jotka liittyvät espanjalaisten tarkastajien vertaamiin pakkauksiin, osoittavat eroja, jotka ovat ainakin useiden satojen yksiköiden suuruisia, mitä myöskään suhteutettuina riidanalaisten varastojen neljään ryhmään, jotka ovat 10 500—95 600 yksikköä, ei voida pitää merkityksettöminä määrinä. Varsinkin 1 320:n yksikön määrä 8 211:n kokonaismäärästä vastaavassa ryhmässä on merkittävä ero, jota pelkkä virhe ei oikein voi selittää.

96. Väitteestä, joka koskee tukihakemuksen lainvastaisuutta, Espanjan hallitus muistuttaa, että AAO:n kertomuksessa ei puollettu yrityksen esittämään hakemukseen sisältynyttä 3 069 kg:n oliiviöljyerää joulukuun 1991 osalta ja että tämä vähennys tehtiin yrityksen kirjanpitovirheen vuoksi. Sen mielestä tämän seikan perusteella ei voida soveltaa asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan mukaista seuraamusta, koska kyseinen yritys ei ole esittänyt virheellistä ilmoitusta tahallaan tai törkeästä tuottamuksesta saadakseen tukea, johon sillä ei ollut oikeutta.

97. Väite, jonka mukaan kyseessä oli puhdas kirjanpitovirhe, ei mielestäni ole riittävä syy, kun ei ole esitetty mitään todistetta tämän oletuksen vahvistamiseksi, jättää soveltamatta asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohtaa.

98. Komission soveltama rahoituskorjaus on näin ollen hyväksyttävä.

e) Sagarra Bascompte

99. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [35] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [36] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: AAO:n tarkastajat eivät ole kyenneet tarkastamaan kirjanpidon mukaisia varastoja; he ovat todenneet eroja pakkausten kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välillä; heille ei esitetty mitään kaupallisia asiakirjoja heidän ensimmäisen käyntinsä aikana. AAO:n toimistolla pidetyn uuden tutkimuksen jälkeen AAO päätteli, että varastot vastasivat toisiaan ja että asiakirjat ja rekisterit olivat vaatimusten mukaisia, esittämättä kuitenkaan komission mielestä vakuuttavia selityksiä siitä, miten alun perin todetut sääntöjenvastaisuudet olivat päättyneet. Komissio katsoo, että tuki on suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

35 — Vastinekirjelmän liite I.

36 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 6.

100. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. AAO:n tarkastaja mainitsi 19.1.1993 päivätyssä pöytäkirjassa, että hän ei ollut kyennyt tarkastamaan fyysisten tavaroiden ja niiden kirjanpidon mukaisten arvojen vastaavuutta, koska kirjanpitoasiakirjat puuttuivat.[37] Pakkausten kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välillä havaittiin eroja.[38] Mitään perustelua ei myöskään voida esittää selitykseksi sille, että AAO on kirjanpitoasiakirjat tutkittuaan todennut tietojen vastaavan toisiaan.

101. Espanjan hallitus väittää, että varastokirjanpito oli ajan tasalla ja että tarkastusmenettely sujui tavanomaisella tavalla. Se esittää, että tarkastus tehtiin ensin asiakirjojen perusteella, ja sen aikana tarkastaja tutki yrityksen sille esittämät kirjanpitoasiakirjat, minkä jälkeen yrityksessä oli tehty tarkastus paikan päällä, ja lopuksi oli tehty AAO:n toimistolla päätelmät näiden kahden tarkastusvaiheen perusteella.

102. Kantaja väittää siis, että kirjanpito on tarkastettu ennen tarkastuskäyntiä. Se ei ole kuitenkaan esittänyt tästä näyttöä. Mitään kirjallista asiakirjaa, joka osoittaisi tämän edeltävän tarkastuksen olemassaolon, täsmentäisi kyseistä menettelyä ja kuvaisi tarkastajien tekemiä toteamuksia, ei näet ole jätetty asiakirja-aineistoon.

103. Espanjan hallitus lisää, että pakkausvarastoja tarkistettaessa ei ole havaittu merkittäviä eroja.

104. Se ei kuitenkaan esitä mitään selitystä tarkastajien esittämille luvuille, joista ilmenee yhden tapauksen osalta 8 000 yksikön suuruinen ero ja toisen tapauksen osalta 1 320 yksikön suuruinen ero.[39]

105. Nämä seikat kokonaisuutena arvioiden riittävät komission soveltaman rahoituskorjauksen perusteeksi.

f) Amador Rodríguez

106. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa,[40] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: AAO:n tarkastajat ovat todenneet pelkästään yrityksen edustajan ilmoituksen perusteella, että yrityksen pakkaustiloissa ei ole tehty muutoksia, tekemättä itse tarkastusta; 25 litran pakkauksia puuttuu; 1 litran ja 5 litran pakkauksia ei ole tarkastettu; pöytäkirjasta

37 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Sagarra Bascompte", s. 10.

38 — Kyseisen liitteen s. 10 bis, 4.3 kohta.

39 — Sama liite.

40 — Vastinekirjelmän liite I.

puuttuvat kaikki tiedot poistuneista oliiviöljyeristä. Komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä todetaan, että tuki on suoritettu ilman tehokasta valvontaa. [41]

107. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi.

108. Tarkastuspöytäkirjaan, joka on päivätty 10.12.1992, sisältyy mainita "yrityksen antamien tietojen mukaan ei muutoksia viime tarkastuksen jälkeen" pakkaustilojen ja varastointitilojen kuvausta koskevassa osassa. [42]

109. Tästä asiakirjasta ilmenee myös se, että 25 litran pakkauksia oli fyysisesti 21 yksikköä vähemmän kuin kirjanpidon mukaiset 384 yksikköä. Pöytäkirjassa, joka on päivätty 26.1.1993, ei puolestaan mainita pakkauksia lainkaan. [43]

110. Tarkastajat ovat erittäin selvästi maininneet 10.12.1992 päivätyssä pöytäkirjassa, että 1 ja 5 litran pakkauksia ei ollut voitu laskea. [44]

111. Tämän asiakirjan poistuneisiin oliiviöljyeriin liittyviä toteamuksia koskevan osan ainoa maininta on viittaus liitteeseen ja apurekistereihin. [45] Tässä kohdassa ei ole mitään yleisiä tai yksityiskohtaisia tietoja poistuneista oliiviöljyeristä.

112. Espanjan hallitus kiistää sitä vastaan esitettyjen väitteiden paikkansapitävyyden.

113. Väitteestä, joka koskee sitä, että pakkausyrityksen tiloissa ei ollut tehty muutoksia, Espanjan kuningaskunta väittää, että tehtäessä ensimmäistä vierailua yritykseen sen tiloja koskevat tiedot ilmoitetaan aina pöytäkirjassa tehtyjen havaintojen perusteella. Myöhemmillä käynneillä tarkastaja tutkii aina tilat ja tarkistaa, onko muutoksia tapahtunut edelliseen käyntiin verrattuna. Mikäli näin on, siitä tehdään merkintä pöytäkirjaan. Mikäli muutoksia ei ole tehty, hän varmistaa yrityksen edustajalta, että mitään muutosta, joka olisi saattanut jäädä huomaamatta silmämääräisessä tarkastuksessa, ei ole tehty.

114. Espanjan kuningaskunnan antama selitys voitaisiin hyväksyä, mikäli tilojen johdonmukainen tarkastaminen, joka on tehtävä jokaisen tarkastuksen aikana, olisi kuvattu pöytäkirjassa. Tarkastajan tekemä merkintä ei kuitenkaan sisällä mitään täl-

41 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 7.

42 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Amador Rodríguez", s. 2 ja 3.

43 — Kyseisen liitteen s. 9 ja 26.1.1993 päivätyn pöytäkirjan s. 9, 4.3 kohta.

44 — Sivu 8.

45 — Sivu 13.

laista, mikä antaa aiheen katsoa, että minkäänlaista, edes silmämääräistä, tarkastusta ei ollut suoritettu ja että osoituksena siitä, että tiloja ei ollut muutettu, oli yksinomaan tarkastetun yrityksen ilmoitus.

115. Tämän jälkeen kantaja selittää, että puuttuvia 21:tä pakkausta ei ollut tarkoitettu oliiviöljyn myyntiin, joten se, ettei niitä ollut otettu huomioon, oli perusteltua. Se ei kuitenkaan esitä mitään todisteita väitteidensä tueksi.

116. Siitä, että 1 ja 5 litran pakkauksia ei ollut tarkistettu, Espanjan kuningaskunta esittää, että ne on tarkastettu punnitsemalla, minkä perusteella voitiin todeta, että merkittäviä eroja ei ollut.

117. Nämä selitykset eivät poista millään tavoin vastuuta yritykseltä, koska on osoitettu, että näitä pakkauksia ei voitu laskea tavanomaisella menetelmällä. Ne eivät myöskään ole hyväksyttävä peruste tarkastajien soveltamalle menettelytavalle eli sille, että he tyytyivät vain toteamaan sen, että tarkastus oli mahdoton suorittaa, selittämättä sen syitä tai kuvaamatta vaihtoehtoista tarkastustapaa, jota lopulta olisi sovellettu.

118. Lopuksi Espanjan hallitus väittää, että poistuneista oliiviöljyeristä olisi olemassa tietoja. Kantaja ei kuitenkaan esitä asiakirjoja, jotka sisältäisivät nämä tiedot.

119. Edellä esitetyt seikat ovat kokonaisuutena näin ollen hyväksyttävä peruste komission tekemälle rahoituskorjaukselle.

g) Fernández y Ruiz de Aguilar

120. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa,[46] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: pakattuna olevan oliiviöljyn ja pakkausten varastokirjanpito puuttuu kokonaan; tarkastajat ovat todenneet, että ei ollut "mitään huomautettavaa", vaikka määrien vastaavuutta koskevaa tarkastusta ei ollut voitu suorittaa. Komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä todetaan, että tuki on suoritettu ilman tehokasta valvontaa.[47]

121. Toisin kuin komissio väittää, 13.7.1992 päivätystä tarkastuspöytäkirjasta ilmenee, että pakatun oliiviöljyn varastokirjanpito ja pakkausvarastoja

46 — Vastinekirjelmän liite I.

47 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 8.

koskeva kirjanpito on olemassa ja että se on tarkastettu. [48]

122. Sitä vastoin pöytäkirjan siinä osassa, joka koskee kirjanpitotietojen ja fyysisten tietojen vastaavuuden tarkastusta, ei mainita mitään kirjanpitotietoja, jotka koskisivat pakatun oliiviöljyn tai pakkausten varastoja, mikä herättää epäilyksen siitä, onko tämä vastaavuus tarkastettu. [49]

123. Espanjan hallitus väittää, että vaikka tarkastaja ei ole ilmoittanut tarkastuksen aikana fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavuutta pöytäkirjassa, hän on maininnut siitä myöhemmin AAO:n toimistolla laatimassaan kertomuksessa. Se täsmentää, että se, että tarkastaja mainitsee kertomuksessaan tarkastuksen päätteeksi "ei mitään huomautettavaa", merkitsee sitä, että kaikki on sääntöjenmukaista, eikä sitä, että tarvittavia selvityksiä ei olisi tehty.

124. On kuitenkin riittävää todeta, että Espanjan kuningaskunta ei esitä mitään todisteita tukeakseen väitettään, jonka mukaan varastojen vastaavuuden tarkastus olisi lopulta suoritettu.

125. Tämä toteamus on riittävä perusteeksi komission Espanjan hallitukselle kohdistamalle väitteelle, jonka mukaan asianomaista pakkausyritystä ei ole valvottu tehokkaasti.

h) Uteco Jaén

126. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [50] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [51] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: tarkastajat ovat hyväksyneet laitteet, täyttötilat ja varaston ilman tarkastuksia, pelkästään yrityksen ilmoituksen perusteella; pakatun oliiviöljyn varastojen ja pakkausvarastojen vastaavuutta ei ole ollut mahdollista tarkastaa; tuki on siis suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

127. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. AAO:n tarkastajat ovat kirjoittaneet 23.7.1992 päivätyn pöytäkirjan pakkaustilojen ja varaston ominaisuuksien kuvaamiseen tarkoitettuun osaan pelkästään yrityksen edustajan ilmoituksen perusteella, että näitä laitteita ja tiloja ei ollut muutettu

48 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Fernández y Ruiz Aguilar", s. 6—8.

49 — Kyseisen liitteen s. 9, 4.2 ja 4.3 kohta.

50 — Vastinekirjelmän liite I.

51 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 8.

mitenkään edellisen tarkastuksen jälkeen. [52]

128. Kyseisessä pöytäkirjassa ei mainita mitään kirjanpitotietoja pakattuna olevan öljyn varastoista eikä pakkausvarastoista, minkä vuoksi kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuuden tarkastaminen on hankalaa.

129. Sen väitteen osalta, joka koskee yrityksen edustajan ilmoitukseen perustuvaa pöytäkirjan mainintaa siitä, että muutoksia ei ollut ollut, Espanjan kuningaskunta viittaa perusteluihin, jotka se on esittänyt jo yrityksen Amador Rodríguez osalta. [53] Varastoja koskevien tietojen puuttumisen osalta se esittää, että kirjanpidon mukaiset varastot on tarkastettu AAO:n toimistolla.

130. On todettava, että viimeksi mainitun väitteen tueksi ei ole esitetty mitään perusteluja. Ensimmäisen väitteen osalta viittaan vain perusteluihin, jotka olen esittänyt yrityksen Amador Rodríguez osalta ja jotka pätevät myös tähän tapaukseen. [54]

131. Komission soveltama rahoituskorjaus on siis hyväksyttävä.

i) Aragonesa de Aceite de Oliva

132. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [55] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [56] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: rahoituskirjanpito ja varastokirjanpito eivät ole ajan tasalla; kaikki yksityiskohdat saapuneista ja poistuneista oliiviöljyeristä puuttuvat; tarkastuksen aikana ei ollut saatavilla mitään yrityksen hyväksymiseen liittyneitä asiakirjoja; kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuuden tarkastusta ei ollut mahdollista suorittaa; tuki on siis suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

133. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi.

134. Varastokirjanpidon puutteellisuus ilmenee 9.3.1993 päivätystä pöytäkirjasta. [57] Yrityksen edustaja ei ole kyennyt esittämään saamaansa hyväksymistä toimivaltaiselle laitokselle. [58] Kirjanpitotiedot eivät olleet saatavilla, mikä esti tar-

52 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Uteco Jaén", s. 2, 3 ja 5.

53 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 115 kohta.

54 — Tämän ratkaisuehdotuksen 116 kohta.

55 — Vastinekirjelmän liite I.

56 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 9.

57 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Aragonesa de Aceite de Oliva", s. 6, 7, 9 ja 18.

58 — Kyseisen liitteen s. 5, 1.1 kohta, ja s. 18.

kastajia tarkastamasta kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuutta.[59] Pöytäkirjasta tai mistään muustakaan asiakirja-aineiston asiakirjasta ei löydy tietoja saapuneista ja poistuneista oliiviöljyeristä.[60]

135. Espanjan hallitus väittää, että se, että Aragonesa de Aceite de Oliva on vasta hiljattain hyväksytty yritys, selittää kirjanpidossa ilmenneet epätarkkuudet, mutta että kirjanpidosta voidaan kuitenkin seurata varastojen kehitystä. Se lisää, että pöytäkirjassa mainitaan saapuneet ja poistuneet irtotavarana olleet oliiviöljyerät, jotka on tarkastettu, eli ne, jotka on ilmoitettu AAO:n tarkastamissa kirjanpitoasiakirjoissa. Kantaja toteaa lisäksi, että pöytäkirjassa on täsmennetty, että 100 prosenttia saapuneita ja poistuneita eriä koskevista tositteista on tarkastettu. Lopuksi se selittää, että yrityksen hyväksymiseen liittyvien asiakirjojen esittäminen on pelkkä muodollisuus, joka ei anna lisäarvoa tarkastukseen, koska AAO:lla on käytettävissään jäljennös toimivaltaisen laitoksen myöntämästä hyväksymisestä.

136. Näitä perusteluja ei voida hyväksyä. Vaikka viranomaiset voivat satunnaisesti suvaita tiettyjä sääntöjenvastaisuuksia puhtaasti opetuksellisessa tarkoituksessa, jolloin ajatuksena on se, että kyseiset yritykset noudattavat tulevaisuudessa tarkemmin laissa asetettuja vaatimuksia, ei mielestäni ole hyväksyttävää olla ryhtymättä laillisiin toimenpiteisiin silloin, kun tällaiset sääntöjenvastaisuudet ovat, kuten tässä tapauksessa, näin lukuisia ja koskevat koko yrityksen toimintaa.

137. Tästä syystä on korostettava, että vaikka yritykselle on vasta hiljattain myönnetty hyväksyminen, se ei voi olla hyväksyttävä peruste sille, että oliiviöljyn liikkeitä yrityksen ja ulkopuolisten toimijoiden välillä koskevia määriä, luonnetta ja päivämääriä ei ole kuvattu täsmällisesti, sillä ne ovat yksi niistä seikoista, joiden perusteella tuen määrä yksilöidään. Se, että kaupalliset asiakirjat on tarkastettu täydellisesti, minkä Espanjan hallitus on osoittanut pöytäkirjassa mainituilla numerotiedoilla, ei riitä paikkaamaan sitä, että tiedot kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuudesta puuttuvat, kun mitään todisteita niiden paikkansapitävyydestä ei ole esitetty.

138. Näin ollen katson, että komissiolla on oikeus soveltaa riidanalaista rahoituskorjausta.

j) Martínez Henarejos

139. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka

59 — Kyseisen liitteen s. 9, 4.2 kohta.
60 — Kyseisen liitteen s. 12 ja 13.

on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [61] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [62] irtotavarana olevan oliiviöljyn, pakatun öljyn ja pakkausten varastoja koskeva kirjanpito ei ollut ajan tasalla AAO:n suorittaessa tarkastusta, eikä kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuutta voitu tarkastaa paikan päällä. Näitä kahta seikkaa koskevista tiedoista, jotka lopulta saatiin yritykseltä, ilmeni eroja, jotka vähäisyydestään huolimatta ovat erittäin lukuisia. Tuki on siis suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

140. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. Pöytäkirjasta, joka on päivätty 6.10.1992, ilmenee, että kirjanpitotietoja kustakin edellä mainitusta tuoteryhmästä ei ollut kyetty saamaan tarkastuspäivänä. [63] Näiden tuotteiden kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välisiä eroja, jotka myöhemmin havaittiin, esiintyy kaikissa tapauksissa irtotavarana olevan oliiviöljyn ja pakkausten osalta ja lähes puolessa tapauksista pakatun öljyn osalta. [64]

141. Espanjan hallitus esittää, ettei vastaavuuksien puutteita, jotka todettiin AAO:n toimistolla suoritetun tarkastuksen päätteeksi, voida pitää merkittävinä. Kantajan mielestä nämä erot johtuvat siitä, että kyseinen yritys pakkaa öljynsä 16:een eri malliseen pakkaukseen.

142. Espanjan kuningaskunnan esittämät perustelut eivät ole hyväksyttävä peruste sille, että yritys Martínez Henarejosin kirjanpito ja fyysiset varastot eroavat lähes kaikissa tapauksissa toisistaan. Mikäli tämä hyväksyttäisiin, tällainen sallivuus merkitsisi sitä, että tarkan kirjanpidon pitämisestä yrityksen varastoista lainsäädännössä edellytetyllä tavalla ei olisi mitään hyötyä. Espanjan hallitus ei myöskään selitä sitä, miksi se katsoo, että pakkausmallien lukuisuus on este sääntöjenmukaisen kirjanpidon pitämiselle, koska kirjanpidossa ja fyysisesti lasketut yksiköt ovat lähtökohtaisesti samat.

143. Tästä seuraa, että komission päätöksen mukainen rahoituskorjaus on perusteltu.

k) Hispanoliva

144. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka

61 — Vastinekirjelmän liite I.

62 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 9.

63 — Liite XI, asiakirja-aineisto "Martínez Henarejos", s. 10, ennen AAO:n tarkastajien tietojen lisäämistä.

64 — Kyseisen liitteen s. 10 AAO:n tarkastajien tekemien lisäysten jälkeen.

on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [65] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [66] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: tiloja, varastotiloja ja yrityksen rakennetta ei ole tarkastettu henkilökohtaisesti; myöskään pakkauksia ei ole tarkastettu; pakkausten fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavuutta koskevaa tarkastusta ei ole suoritettu; kaikki yksityiskohdat saapuneiden ja poistuneiden öljyerien tarkastuksesta puuttuvat. Tuki on siis suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

145. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. AAO:n tarkastajat ovat kirjoittaneet 5.8.1992 päivätyn pöytäkirjan pakkaustilojen, varaston ja yrityksen rakenteen ominaisuuksien kuvaamiseen tarkoitettuun osaan pelkästään yrityksen edustajan ilmoituksen perusteella, että muutoksia ei ollut tapahtunut edellisen tarkastuksen jälkeen. [67] Pöytäkirjan pakkausten tarkastamiseen tarkoitetussa osassa on tarkastajan maininta, jonka mukaan pakkauksia ei ollut tarkastettu niiden suuren määrän ja hajanaisen esillepanon vuoksi. [68] Tarkastajat eivät ole täyttäneet pöytäkirjasta sitä taulukkoa, joka on varattu pakkausten kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuuden tarkastamista varten. [69] Myöskään pöytäkirjan saapuneita ja poistuneita oliiviöljyeriä koskevia osia ei ole täytetty. [70]

146. Espanjan hallitus muistuttaa edellä kuvatusta menettelytavasta, [71] jota tarkastajat ovat käyttäneet tarkastaessaan yrityksen tilat. Edellä esitetyistä syistä katson, että tämä menettelytapa ei takaa tehokasta valvontaa. [72]

147. Kantaja toteaa, että koska varastokirjanpidon tiedot vastasivat niitä pakatun öljyn määriä, jotka sijaitsivat fyysisesti yrityksen tiloissa tarkastuksen aikana, tarkastajat luopuivat laskemasta tarkasti siellä olleita pakkauksia.

148. Tässä väitteessä jätetään huomiotta se, että asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on tarkistettava vastaavuus irtotavarana ja pakattuna olevan öljyn kokonaismäärien sekä yrityksen alueella ja yrityksessä fyysisesti olevien tyhjien pakkausten kokonaismäärän ja varastokirjanpitoon merkittyjen tietojen välillä. Väitettä ei siis voida hyväksyä.

65 — Vastinekirjelmän liite I.

66 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 10.

67 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Hispanoliva", s. 2—4.

68 — Kyseisen liitteen s. 8, 3.3 kohta.

69 — Kyseisen liitteen s. 9, 4.3 kohta.

70 — Kyseisen liitteen s. 12 ja 13.

71 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 115 kohta.

72 — Tämän ratkaisuehdotuksen 116 kohta.

149. Komission tässä tapauksessa soveltamaa rahoituskorjausta ei siten voida kyseenalaistaa.

l) Hijos de Joaquín Seguí

150. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa [73] ja komission Espanjan viranomaisille osoittamassa 13.6.1995 päivätyssä kirjeessä, [74] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: laskujen numeroita ei ole viety varastokirjanpitoon; oliiviöljyn laatua rekisteröitäessä on tehty virheitä; pakkausten etiketeissä ei ole tunnistusnumeroita; kirjanpidon mukaiset varastot ja fyysiset varastot eivät vastaa toisiaan. Tuki on siis suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

151. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. Siitä, mitä AAO:n tarkastaja on kirjoittanut 6.5.1992 päivättyyn pöytäkirjaan, ilmenee, että varastokirjanpidosta puuttuivat laskujen numerot. [75] Tarkastajan mukaan tiettyjen öljyerien merkinnät eivät vastanneet niiden todellista laatua. [76] AAO:n tarkastaja on ilmoittanut selvästi, että neitsytoliiviöljypakkausten etiketeissä ei ollut tunnistusnumeroa. [77] Myös kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vertailu osoittaa eroja kaikissa tapauksissa. [78]

152. Espanjan hallitus esittää, että todetut erot eivät ole merkittäviä, koska ne ovat yhteensä 142 litraa. Se lisää, että tarkastajat ovat tehneet erityistarkastuksia, toisin sanoen he ovat tarkastaneet liiketoimista laaditut laskut ja kuitit sekä esitettyjen kaupallisten asiakirjojen kirjaukset verorekistereihin.

153. Kantajan esittämässä luvussa ei oteta huomioon kaikkia tarkastuksen aikana todettuja eroja, koska irtotavarana olevan öljyn ja pakkausten kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välillä on havaittu useiden satojen yksikköjen suuruisia eroja. [79] Espanjan hallitus ei täsmennä myöskään niitä päätelmiä, joita se tekee siitä, että tarkastajat ovat tehneet erityistarkastuksia, eikä ilmoita, miten tämä seikka voi vähentää sen vastuuta, joka perustuu siihen, että tuki on suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

73 — Vastinekirjelmän liite I.

74 — Kannekirjelmän liitteen V liite, s. 10.

75 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Hijos de Joaquín Seguí", s. 6.

76 — Kyseisen liitteen s. 7.

77 — Kyseisen liitteen s. 10.

78 — Kyseisen liitteen s. 9.

79 — Kyseinen liite.

154. Komission määräämän rahoituskorjauksen oikeellisuutta ei näin ollen voida kiistää.

m) Emiliano Vivas

155. Niiden toteamusten mukaan, jotka EMOTR on tehnyt AAO:n tämän yrityksen osalta suorittamasta tarkastuksesta ja jotka on esitetty 31.5.1994 päivätyn tarkastuskertomuksen liitteenä olevassa taulukossa, [80] muun muassa seuraavat sääntöjenvastaisuudet on havaittu: varastoja ei ole; pakkausten tarkastusta ei ole voitu tehdä; rahoituskirjanpidossa on huomattavia puutteita. Tuki on siis suoritettu ilman tehokasta valvontaa.

156. Kun tarkastellaan AAO:n tarkastuksen yhteydessä laadittuja asiakirjoja, ne osoittavat kunkin näistä seikoista oikeiksi. Irtotavarana olevan tai pakatun oliiviöljyn varastoista ei löydy mitään numerotietoja 21.12.1992 päivätystä pöytäkirjasta eikä 15.7.1993 päivätystä pöytäkirjasta. [81] Ensin mainitusta asiakirjasta ilmenee, että pakkausten tarkastusta ei voitu suorittaa, koska niitä ei ollut varastoitu asianmukaisesti. [82] Tietyt yrityksestä poistuneita oliiviöljyeriä koskevat laskut puuttuvat, ja ne on korvattu toimitusasiakirjoilla, jotka yksinomaan on tarkastettu. [83]

157. Espanjan hallitus väittää, että oliiviöljyvarastojen puuttuminen johtui yrityksen toiminnan vähäisyydestä, eikä sitä missään tapauksessa voida pitää poikkeavana tilanteena. Pakkausten osalta se esittää, että tarkastaja on arvioinut niiden lukumäärän punnitsemalla, mikä on osoittanut fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavan toisiaan. Lopuksi kantaja toteaa, että kustakin yrityksestä poistuneesta tarkastetusta oliiviöljyerästä on olemassa lasku yhtä erää lukuun ottamatta, ja siitä on olemassa toimitusasiakirja, koska laskua ei ollut vielä kirjoitettu sen vuoksi, että toimituksen ja laskutuksen välillä on oltava tietty viive.

158. On todettava, että vaikka varastojen puuttumista ei voitaisikaan pitää poikkeavana tilanteena, tehokkaan tarkastuksen puuttuminen on sitä vastoin tuomittavaa, ja tässä tapauksessa tarkastuksen puuttumisen osoittaa se, että pakkausvarastot on tarkastettu riittämättömällä tavalla. [84] Espanjan hallitus ei ole näyttänyt toteen myöskään sitä, että toimitusasiakirjan tarkastaminen johtuisi laskun kirjoittamiseen liittyvästä viiveestä.

159. Komission soveltamaa rahoituskorjausta ei siis ole syytä kyseenalaistaa.

80 — Vastinekirjelmän liite I.

81 — Kannekirjelmän liite XI, asiakirja-aineisto "Emiliano Vivas", pöytäkirjan s. 8, 3.1 ja 3.2 kohta.

82 — Kyseinen liite, 21.12.1992 päivätyn pöytäkirjan s. 8 ja 9, 3.3 ja 4.3 kohta.

83 — Kyseisen liitteen s. 13.

84 — Kyseisen liitteen s. 8, 3.3 kohta, ja s. 9, 4.3 kohta.

160. Edellä esitetyt seikat osoittavat mielestäni sen, että asianomaiset yritykset ovat rikkoneet usein eri tavoin rasva-alan yhteiseen markkinasääntelyyn liittyviä sääntöjä. Näitä sääntöjenvastaisuuksia ei ole valvottu riittävillä tarkastuksilla, sellaisina kuin niistä on säädetty asetuksessa N:o 729/70. Kyseisen asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhteisö ei voi vastata jäsenvaltioiden hallintoelinten tai toimielinten aiheuttamista sääntöjenvastaisuuksista tai laiminlyönneistä aiheutuvista rahoituksellisista seuraamuksista.

B *Kanneperuste, jonka mukaan suhteellisuusperiaatetta on loukattu*

161. Espanjan kuningaskunta väittää, että suhteellisuusperiaate, joka on yhteisön yleinen oikeusperiaate, edellyttää sitä, että yhteisön toimielimet eivät toimivaltaansa käyttäessään ylitä tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi välttämättömiä ja asianmukaisia rajoja.

162. Se katsoo komission loukanneen tätä periaatetta päätöksellä 96/701/EY ensinnäkin vaatiessaan useille yrityksille annettujen hyväksymisten peruuttamista ja toiseksi päättäessään prosenttiluvuista, joiden perusteella rahoituskorjaus on määritetty.

1. Hyväksymisen peruuttaminen

163. Espanjan hallitus esittää, että sovellettavan yhteisön lainsäädännön mukaan on olemassa kaksi tilannetta, joissa hyväksyminen voidaan peruuttaa: ensinnäkin lopullinen peruuttaminen, joka on seurausta hyväksymisen myöntämiseksi asetettujen edellytysten noudattamatta jättämisestä; ja toiseksi peruuttaminen määräajaksi, joka tapahtuu silloin, kun tukea haetaan suuremmalle määrälle kuin se, jonka osalta on vahvistettu oikeus tukeen, tai kun oliiviöljy ei vastaa lain mukaisia määritelmiä.

164. Sen mielestä komissio on rikkonut yhteisön lainsäädäntöä ja loukannut suhteellisuusperiaatetta vaatiessaan Olivar de Seguralle ja Agroalimentaria Minervalle myönnettyjen hyväksymisten peruuttamista määräajaksi.

165. Kantajan mukaan määräaikainen peruuttaminen ei ole automaattista, sillä se edellyttää kahden edellytyksen täyttymistä.

166. Öljymäärän, jonka osalta tukea haetaan perusteettomasti, on oltava huomattava, kuten asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, kun siinä edellytetään, että perusteettomasti haettu tuki on vähintään 20 prosenttia suurempi kuin tarkastettu määrä, jolle oikeus tukeen on myönnetty.

167. Lisäksi on näytettävä toteen erehdyttämistarkoitus. Kantaja siteeraa asetuksen N:o 2677/85 5 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan hyväksyminen peruutetaan, jos todetaan, että öljy ei täytä mitään säädetyistä määritelmistä sellaisten seosten tai kemiallisten menetelmien seurauksena, "joiden tarkoitus on saattaa kulutustukeen oikeutetuksi öljy, jolla ei olisi siihen oikeutta". Sen mielestä erehdyttämistarkoitusta koskeva edellytys ilmenee jo tämän säännöksen sanamuodosta.

168. Espanjan hallitus väittää näin ollen, että näiden kahden yrityksen hyväksymistä ei voida peruuttaa, koska riidanalaiset öljymäärät ovat merkityksettömiä ja koska niiden ei voida väittää toimineen erehdyttämistarkoituksessa. Se täsmentää, että vastaavaa tukea ei ole maksettu näille yrityksille.

169. Komissio väittää, että 20 prosentin vähimmäismäärä, jota hyväksymisen peruuttaminen määräajaksi edellyttää asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan perusteella, perustuu asetukseen, jolla viimeksi mainittua säännöstä muutettiin ja joka tuli voimaan vasta varainhoitovuoden 1992 jälkeen. Sen mielestä tätä edellytystä ei siis voida soveltaa nyt käsiteltävään asiaan.

170. Se katsoo, että olisi väärin puhua virheestä, jos tukihakemuksesta ilmenee selvästi suurempi määrä kuin se, jonka osalta oikeus tukeen on myönnetty, aivan samalla tavoin kuin on väärin kiistää erehdyttämistarkoitus, kun tutkimukset paljastavat trikloretyleenipitoisuuksia. Komissio arvioi, että yritysjohtajat ovat joka tapauksessa vastuussa tuotteidensa lopullisesta koostumuksesta ja kyseisten tuotteiden luokittelemisesta siten, että niille annetaan oikeus tukeen säädettyjen edellytysten mukaisesti.

171. Espanjan kuningaskunta täsmentää, että tiettyä ylityksen vähimmäistasoa koskevan vaatimuksen asettaminen määräajaksi tapahtuvan peruuttamisen edellytykseksi liittyy erottamattomasti jo siihen, että tehdyn rikkomuksen ja määrätyn seuraamuksen on oltava oikeassa suhteessa toisiinsa.

172. Se väittää, että komission esittämät perustelut eivät vastaa lausumaa, jonka komissio kirjoitutti 26.2.1993 pidetyn rasva-alan hallinnointikomitean kokouksen pöytäkirjaan ja jonka mukaan "asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohta koskee niitä tapauksia, joissa virheellisiä ilmoituksia on esitetty tahallisesti tai törkeästä tuottamuksesta, joten puhtaat virhetapaukset jäävät tämän säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle".

173. Espanjan hallitus lisää lopuksi, että olisi käsittämätöntä, jos perusteetonta mutta vähäistä määrää koskevan tukihakemuksen seuraamuksena olisi ennen vuonna 1993 tehtyä muutosta hyväksymisen peruuttaminen, kun tämän jälkeen tehdyllä samanlaisella hakemuksella ei olisi samoja seurauksia.

174. Espanjan kuningaskunnan esittämä kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista, on siis kaksiosainen.

175. Kantaja kiistää, että sillä olisi komission väitteiden mukaisesti velvollisuus määrätä näille yrityksille myönnetyn hyväksymisen peruuttamisesta, vaikka kanneperusteen ensimmäisen osan mukaan niiden ei voida katsoa toimineen erehdyttämistarkoituksessa ja kanneperusteen toisen osan mukaan hakemukseen sisältynyt oliiviöljyn liiallinen määrä oli merkityksettömän pieni.

a) Vaatimus, joka koskee erehdyttämistarkoituksen toteennäyttämistä

176. Asetuksen N:o 3089/78 3 artiklan 2 kohdan samoin kuin asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan mukaan jäsenvaltion on peruutettava pakkausyritykselle myönnetty hyväksyminen määräajaksi, jos se on esittänyt tukihakemuksen, joka koskee suurempaa oliiviöljymäärää kuin se, jonka osalta oikeus tukeen on myönnetty.

177. Näiden säännösten sanamuotoon ei sisälly mitään moniselitteisyyttä siltä osin kuin ne koskevat jäsenvaltion velvollisuutta määrätä hyväksymisen peruuttamisesta heti, jos tukihakemus koskee hyväksyttyä määrää suurempaa määrää.

178. Näin ollen asetuksen N:o 3089/78 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltio "päättää hyväksymisen tilapäisestä peruuttamisesta", ja asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdassa täsmennetään, että "jäsenvaltion on peruutettava hyväksyminen välittömästi", *ilman että tämän päätöksen tekemiselle asetettaisiin mitään muita edellytyksiä* kuin se, että todetaan oliiviöljyn määrän olevan suurempi kuin hyväksytty määrä.

179. Yhteisön lainsäädännössä ei siis edellytetä sitä, että ensin olisi näytettävä toteen hakemuksen tehneen taloudellisen toimijan erehdyttämistarkoitus.

180. Asetuksen N:o 2677/85 5 artiklan 2 kohtaa, johon Espanjan hallitus vetoaa perustelujensa tueksi, ei sovelleta liian suurta määrää koskevaan tukihakemukseen. Se koskee näet tilannetta, jossa hyväksyminen peruutetaan määräajaksi sen vuoksi, että oliiviöljyn laatu muuttuu seosten tai kemiallisten menetelmien seurauksena. Tällainen sääntöjenvastaisuus ei kuitenkaan ole edellä mainittuja kahta yritystä koskevan menettelyn kohteena.

181. Tulkinnasta, jonka komissio on antanut asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdasta 26.2.1993 pidetyssä rasva-alan hallinnointikomitean kokouksessa ja jonka mukaan on näytettävä toteen erehdyttämistarkoitus tai törkeä tuottamus, on todettava, että tämä kanta ei ole ristiriidassa päätöksen 96/701/EY kanssa.

182. Komission lausumasta ilmenee, että se tulkitsee kyseistä säännöstä siten, että puhtaat virheet jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle, jolloin se rinnastaa kaikki muut sääntöjenvastaisuudet tilanteen mukaan tahallisiksi teoiksi tai törkeäksi tuottamukseksi. Kuten edellä on todettu, Espanjan viranomaiset ovat väittäneet hakemuksiin sisältyneiden liiallisten määrien johtuneen pakkausyritysten tahattomista virheistä, ilman että ne olisivat kuitenkaan onnistuneet näyttämään toteen näiden virheiden olemassaoloa tai osoittamaan varsinkaan sitä, että kyseessä olisivat puhtaasti virheet.

b) Vaatimus, joka koskee tukihakemuksen perustana olevan määrän vähimmäisylitystä

183. Periaate, jonka mukaan olisi edellytettävä jotain vähimmäisylitystä, ennen kuin hyväksyminen voidaan peruuttaa, ei voi perustua asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohtaan, sellaisena kuin se oli asetuksella N:o 643/93 muutetussa muodossaan,[85] johon kantaja vetoaa. Se on näet tullut voimaan vasta varainhoitovuoden 1992 jälkeen.[86]

184. Voidaan tosin hyväksyä se, että syistä, jotka liittyvät sekä tarpeeseen määrätä vain täysin välttämättömiä seuraamuksia että suhteellisuusperiaatteen noudattamiseen, myös näihin tosiseikkoihin sovelletaan uutta oikeussääntöä, jolla hyväksymisen menettämiselle asetetaan lisäedellytys, vaikka sääntö onkin tullut voimaan vasta näiden tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen.

185. On kuitenkin muistettava, että nyt käsiteltävässä kanteessa pyritään riitauttamaan rahoituskorjaus, jota on sovellettu jäsenvaltioon sen tavan vuoksi, jolla se on hoitanut vastuualueensa yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksessa. Asia koskee siis niiden tarkastusten tehokkuutta, joita se on suorittanut tiettyjen taloudellisten toimijoiden luona, eikä toimenpiteitä, joita sen pitäisi toteuttaa asianomaisten yritysten osalta muun muassa tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen annetun lainsäädännön perusteella.

186. Tässä mielessä Espanjan kuningaskunnan suorittamien tarkastusten sääntöjenmukaisuutta on arvioitava sen lainsäädännön mukaisesti, jota oli sovellettava silloin, kun AAO teki tarkastuksensa ja Espanjan viranomaiset toteuttivat toi-

85 — 19.3.1993 annettu komission asetus (EYVL L 69, s. 19).

86 — Asetuksen N:o 643/93 2 artiklan mukaan asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, eli 27.3.1993.

menpiteitä todettujen sääntöjenvastaisuuksien perusteella, eikä myöhemmän lainsäädännön mukaisesti. Näin ollen ajallisena viitekehyksenä on tarkastusten päivämäärä, kun arvioidaan sitä, onko Espanjan kuningaskunta noudattanut näitä sääntöjenvastaisuuksia koskeviin seuraamuksiin liittyvää lainsäädäntöä, ja kun mahdollisesti todetaan, että niiden perusteella ei ole toteutettu sovellettavassa lainsäädännössä tuolloin edellytettyjä toimenpiteitä.

187. Vaikka asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdassa annetaan jäsenvaltiolle mahdollisuus suhteuttaa toimenpide niihin tekoihin, joista yritys on vastuussa, vahvistamalla hyväksymisen peruuttaminen yhdestä viiteen vuodeksi rikkomuksen vakavuuden perusteella, Espanjan viranomaiset ovat sitä vastoin ainoastaan vähentäneet tuen määrää liiallisen määrän suhteessa. Voidaan ajatella, että tällainen menettely on omiaan vähentämään sitä ennaltaehkäisevää vaikutusta, joka liittyy yhteisön lainsäätäjän 12 artiklassa säätämään toimenpiteeseen.

188. Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että komissio voi laillisesti perustaa Espanjan kuningaskuntaan sovelletut rahoituskorjaukset siihen, että Olivar de Seguran ja Agroalimentaria Minervan osalta ei ollut määrätty hyväksymisen peruuttamisesta määräajaksi, vaikka näiden yritysten tukihakemukset koskivat suurempaa määrää kuin se, minkä osalta oikeus tukeen oli myönnetty. Sillä, että ylitys ei ollut 20:tä prosenttia ja että kyseisten yritysten erehdyttämistarkoitusta ei ole varsinaisesti näytetty toteen, ei ole tässä yhteydessä merkitystä.

2. Rahoituskorjausten kerroin

189. Espanjan kuningaskunta katsoo, että komission hyväksymät rahoituskorjaukset ovat perusteettomia ja ilmeisen suhteettomia kyseisten yritysten tekemien virheiden vähäiseen merkitykseen verrattuna.

190. Se arvioi, että soveltaessaan aluksi 50 prosentin suuruista rahoituskorjausta vuonna 1992 suoritetun tuen kokonaismäärään ja rajoittaessaan sen kuusi kuukautta myöhemmin 100 prosenttiin neljälle pakkausyritykselle myönnetyn tuen osalta ja 10 prosenttiin yhdeksälle muulle myönnetyn tuen osalta, komissio on toiminut epäjohdonmukaisesti ja osoittanut, että se ei ole soveltanut mitään ennalta määrättyä perustetta, joten rahoituskorjaus ei liity millään tavoin sääntöjen rikkomiseen.

191. Espanjan hallitus lisää, että komissio ei ole noudattanut perusteita, jotka se oli itse määrittänyt rahoituksellisten seurausten arvioinnista EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä tehtävän päätöksen valmistelun yhteydessä EMOTR:n komitealle antamassaan 3.6.1993 päivätyssä tiedonannossa, jossa se ehdotti kolmea rahoituskorjausluokkaa, jotka riippuivat todettujen puutteiden vakavuudesta. [87]

87 — Vastinekirjelmän liite III, asiakirja VI/216/93.

192. Komissio vastaa, että sovellettu korjaus ei ole suhteellisuusperiaatteen vastainen.

193. Se täsmentää, että perusteet, joita on sovellettu riidanalaisen rahoituskorjauksen määrittämiseksi, on vahvistettu niiden yhteydenottojen aikana, joita komissiolla on ollut Espanjan viranomaisten kanssa komission suorittamien tarkastusten ja kahdenvälisten kokousten jälkeen. Näiden yhteydenottojen perusteella on komission mukaan ollut mahdollista määrittää korjausmenettely, jota on sovellettu rajoitettuun määrään tapauksia, ja niiden perusteella ensimmäisiä päätelmiä ja alun perin ehdotettua korjausta on voitu tarkastella uudelleen.

194. On todettava, että vaikka komission alun perin ehdottaman korjauksen ja lopulta hyväksytyn korjauksen välinen ero saattaa perustellusti tuntua yllättävän suurelta, korjauksen merkittävä pienentäminen ei merkitse sitä, että päätöksellä 96/701/EY lopulta hyväksytty rahoituskorjaus olisi lainvastainen.

195. Ainoastaan komission lopuksi toteuttama toimenpide voidaan ottaa huomioon suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen perustuvan kumoamiskanteen tueksi, koska ainoastaan se on jäsenvaltiolle vastainen toimenpide. Rahoituskorjauksia koskevat ehdotukset ovat luonnostaan sellaisia, että niitä muutetaan ajan kuluessa, eikä niihin siis voida vedota sellaisen väitteen tueksi, jonka mukaan ehdotusten ja lopullisen päätöksen välinen ero osoittaisi komission näkemysten epäjohdonmukaisuuden.

196. Lisättäköön, että se, että komissio hylkää päätösluonnoksen, joka koskee 50 prosentin rahoituskorjausta Espanjan kuningaskunnan suorittamien tukien kokonaismäärään, ja valitsee korjaukset, jotka on laskettu 13 yritykselle, joista yhdeksän osalta on sovellettu 10 prosentin korjausta, suoritettujen tukien perusteella, on kiistatta Espanjan hallituksen kannalta edullisempi toimenpide.

197. Korjauksen pienentäminen on seurausta etenkin tietojenvaihdosta, jota käytiin Espanjan kuningaskunnan ja komission välillä ennen kuin lopullinen päätös 96/701/EY tehtiin. Kun komissio on näin ollen antanut Espanjan kuningaskunnalle tilaisuuden esittää huomautuksensa 31.5.1994 päivätystä tarkastuskertomuksesta ja alun perin tehdystä rahoituskorjauksia koskeneesta ehdotuksesta, se on noudattanut kontradiktorisuuden vaatimuksia ja tutkinut tapauksen siinä tarkoituksessa, että se määrää vain ehdottoman perusteltuja korjauksia.

198. Rahoituskorjausten kohtuuttomuuden osalta on muistutettava yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, jonka mukaan asetuksen N:o 729/70 2 ja 3 artiklassa annetaan komissiolle oikeus hyväksyä EMOTR:sta maksettavaksi ainoastaan sellaiset menot, jotka on maksettu eri maataloustuotteita koskevien säännösten mukaisesti, sekä jättää jäsenvaltioiden vastattaviksi kaikki muut menot, muiden

muassa ne summat, jotka kansalliset viranomaiset ovat virheellisesti katsoneet olevansa oikeutettuja suorittamaan yhteisten markkinajärjestelyjen yhteydessä. [88]

199. Vaikka komissiolle siten kuuluukin sen osoittaminen, että yhteisön säännöksiä on rikottu, jäsenvaltion asiana on tarvittaessa osoittaa komission tehneen virheen sen arvioidessa tämän rikkomisen rahoituksellisia seuraamuksia. [89]

200. Nyt käsiteltävän asian osalta tämän ratkaisuehdotuksen III osan A kohdan 2 alakohdasta ilmenee, että komissio on osoittanut Espanjan kuningaskunnan rikkoneen useita maataloutta koskevia yhteisön oikeussääntöjä.

201. Erityisesti tosiseikat, joiden vuoksi 100 prosentin rahoituskorjauksen soveltaminen on perusteltua, ovat omiaan aiheuttamaan merkittävää vahinkoa yhteisön taloudelle. EMOTR:n tarkastajat ovat näet ilmaisseet muiden sääntöjenvastaisuuksien lisäksi epäilyksensä laskujen väärentämisestä, tukihakemuksista, jotka koskevat suurempia oliiviöljymääriä kuin minkä osalta oikeus tukeen oli myönnetty, ja öljystä, jonka koostumus ei vastaa laillisia määritelmiä sellaisten seosten tai kemiallisten menetelmien seurauksena, joiden tarkoitus on tuen saaminen perusteettomasti.

202. Näin ollen yhteisön taloudelle aiheutuneen vahingon todennäköisyys on näytetty toteen. Kuten yhteisöjen tuomioistuimen tätä alaa koskevasta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, komissiolle ei ole asetettava tätä laajempia vaatimuksia, koska sillä ei ole mahdollisuutta ryhtyä järjestelmällisiin valvontatoimiin ja koska tietyillä markkinoilla vallitsevan tilanteen arviointi riippuu jäsenvaltioiden kokoamista tiedoista. [90]

203. On vielä lisättävä, että rahoituskorjauksen määrä ei ole mielestäni liiallinen tai suhteeton.

204. Ensinnäkin komission hyväksymät kertoimet, jotka ovat suuruudeltaan 10:stä 100:aan prosenttiin, sisällytetään rahoituskorjausta koskevaan kokonaislaskelmaan vain niiden tukien määrän suhteessa, jotka on maksettu perusteettomasti sääntöjenvastaisuuksista vastuussa oleville yrityksille. Ne eivät siis ole yleisesti sovellettavia ja kiinteämääräisiä.

205. Toiseksi on todettava, että korkeinta kerrointa on sovellettu silloin, kun tukea ei

88 — Ks. esim. asia 238/86, Alankomaat v. komissio, tuomio 25.2.1988 (Kok. 1988, s. 1191, 25 kohta) ja viimeksi asia C-238/96, Irlanti v. komissio, tuomio 1.10.1998 (Kok. 1998, s. I-5801, 100 kohta).

89 — Em. asiassa Irlanti v. komissio annetun tuomion 101 kohta.

90 — Kyseisen tuomion 103 kohta.

olisi pitänyt edes myöntää hyväksymisen tai kyseisen tuen myöntämisen edellytysten noudattamiseen liittyvien syiden vuoksi. Ei siis ole epätavallista, että Espanjan kuningaskunnalle korvattavasta kokonaismäärästä vähennetään kaikki perusteettomasti maksetut määrät.

206. Kolmanneksi 100 prosentin kerroin koskee, kuten edellä on todettu, neljää yritystä, jotka ovat vastuussa vakavista sääntöjenvastaisuuksista.

207. Lopuksi todettakoon, että se, että yhdeksään muuhun pakkausyritykseen on sovellettu alempaa kerrointa merkityksettömämpien sääntöjenvastaisuuksien osalta, vahvistaa sen, että rahoituskorjausta koskevassa laskelmassa on otettu huomioon tekojen vakavuuden aste.

208. Espanjan hallituksen esittämästä väitteestä, jonka mukaan komissio ei ole noudattanut 3.6.1993 päivätyssä tiedonannossaan määrittelemiään perusteita, on korostettava, että komissio ei kyseisessä asiakirjassa sulje pois sitä, että "menot evätään kokonaisuudessaan ja että tästä syystä yli [10 prosentin] korjausta voidaan pitää asianmukaisena poikkeuksellisissa tilanteissa". [91] Komissio ei siis ole tehnyt 10 prosentin kertoimesta sellaista rajaa, jota ei voitaisi ylittää.

91 — Vastinekirjelmän liite III, asiakirja VI/216/93, lisäys 2, s. 3, viimeinen kappale.

209. Etenkin komission tiedonannossaan vahvistamia 2, 5 ja 10 prosentin korjauskertoimia on sovellettava kaikkiin sellaisen jäsenvaltion menoihin, jonka tarkastusjärjestelmien puutteet on riitautettu, kuten tiedonannon sanamuoto osoittaa.

210. Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kiistetty sitä, että tarkastus, jonka komissio on suorittanut ja josta on sovittu Espanjan viranomaisten kanssa, on asiakirja-aineistojen perusteella suoritettu pistokoe, jossa on tarkastettu tietty määrä yrityksiä satunnaisten sääntöjenvastaisuuksien löytämiseksi. Rahoituskorjauksia on siis arvioitu yrityskohtaisesti, minkä perusteella voidaan todeta, että tietyissä tapauksissa tuen myöntämisen edellytykset eivät ole täyttyneet ja suurimpien mahdollisten kertoimien soveltaminen on ollut perusteltua.

211. Näiden eri seikkojen perusteella on siis katsottava, että komission hyväksymä rahoituskorjaus ei ole suhteellisuusperiaatteen vastainen. Olen todennut, että komissio ei ole päätöksellään 96/701/EY myöskään rikkonut toisaalta rasva-alan yhteiseen markkinajärjestelyyn ja toisaalta yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen liittyviä sääntöjä. Näin ollen kumoamiskanne on hylättävä.

Ratkaisuehdotus

212. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) hylkää kanteen ja

2) velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.